

KONFERENCJA

Mobilność osób o szczególnych potrzebach

26-27 października 2023 r.
WARSZAWA

KONFERENCJA POD HONOROWYM PATRONATEM:

Rektora – Komendanta WAT
gen. bryg. prof. dr hab. inż. Przemysława Wachulaka

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej

ORGANIZATORZY KONFERENCJI

Na konferencję zaprasza

CENTRUM WIEDZY O DOSTĘPNOŚCI DO TRANSPORTU
I MOBILNOŚCI OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

Włączamy mobilność

– o zwiększaniu dostępności programów wymian studenckich na polskich uczelniach

dr Anna Drabarz, Podlaski Sejmik Osób z Niepełnosprawnościami
mgr Magdalena Kocejko, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
dr Eliza Szadkowska, Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego

Mobilność studencka osób z niepełnosprawnościami

dr Anna Drabarz

Podlaski Sejmik Osób z Niepełnosprawnościami

Termin "**mobilność sprzyjająca włączeniu społecznemu**" został w pełni zdefiniowany w 2019 r. przez Inclusive Mobility Alliance w następujący sposób:

"Tworzenie i zapewnianie odpowiednich warunków do nauki, pracy lub wolontariatu za granicą dla osób z mniejszymi szansami, poprzez zaspokajanie ich zróżnicowanych potrzeb w zakresie wsparcia. Jest to oparte na potrzebach podejście do tego, czego potrzebuje indywidualny beneficjent, aby zapewnić bezpieczny i ekscytujący okres mobilności za granicą. Ważne jest, aby nie uogólniać potrzeb, potrzeby są specyficzne, a ich zindywidualizowany aspekt jest bardzo ważny."

Liczba studentów o mniejszych szansach biorących udział w programach mobilności w ramach programu Erasmus+ w ciągu ostatniej dekady prawie się nie zmieniła. Studenci ze specjalnymi potrzebami, którzy otrzymali wsparcie, stanowią zaledwie 0,11-0,15% beneficjentów mobilności w ramach programu Erasmus+ na studia i praktyki w szkolnictwie wyższym w ciągu ostatnich 10 lat.

Ze sprawozdania rocznego Erasmus+ za 2021 rok wynika, że 22 440 studentów, którzy uczestniczyli w całej Unii Europejskiej w programie mobilności w ramach szkolnictwa wyższego, uznano za osoby o mniejszych szansach – 8% wszystkich uczestników programu Erasmus+

Włączamy mobilność

Isle of Man
Liechtenstein
Norway
Active citizens fund

Obserwatorium Mobilności

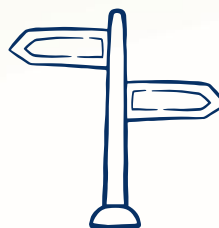
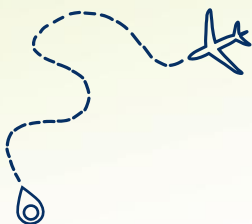
Ambasadorzy Mobilności+

Sieć Mobilność+

Ośrodek Niezależnego Życia

Celem przeprowadzonego badania była **identyfikacja rzeczywistych barier związanych z uczestnictwem osób z różnymi niepełnosprawnościami w Mobilności Erasmus+**, a także **sformułowanie rekomendacji**, które pozwolą na zniwelowanie tych barier

Metoda: badanie jakościowe o eksploracyjnym charakterze (pogłębione wywiady indywidualne)

Przeprowadzono:

- 12 wywiadów indywidualnych z osobami z niepełnosprawnościami,
- 8 wywiadów indywidualnych z pracownikami uczelni,
- 2 zogniskowane wywiady grupowe.

Wojskowa
Akademia
Techniczna

Perspektywa instytucji szkolnictwa wyższego

Perspektywa instytucji szkolnictwa wyższego

dr Eliza Szadkowska

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER 2014-2020).

Mobilność
osób o szczególnych
potrzebach

Warszawa, 26-27 października, 2023 r.

Perspektywa instytucji szkolnictwa wyższego

Na podstawie informacji przekazanych przez Koordynatorów Programu Erasmus + oraz Pełnomocników ds. osób z niepełnosprawnościami na podlaskich uczelniach, dowiedzieliśmy się, że doświadczenia w korzystaniu przez osoby z niepełnosprawnościami z mobilności Erasmus+ są incydentalne.

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

W poszczególnych uczelniach do Programu Erasmus + zgłaszały się pojedyncze osoby studiujące ze szczególnymi potrzebami. Skalę tę można określić w taki sposób, że na 100 osób składających wnioski na wyjazd semestralny zaledwie 1 osoba posiadała szczególne potrzeby.

Większość z wyjazdów nie doszła do skutku.

W 6 uczelniach, w których prowadzono badanie łączna liczba wyjazdów osób z niepełnosprawnością w ciągu 5 lat wynosi 4 osoby.

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

Wnioski: Program Erasmus + nie jest w pełni dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. *„...jest dostępny w umiarkowanym stopniu to znaczy - może bardziej dostępny niż inne dziedziny kształcenia czy szkolnictwa, ponieważ jeżeli osoba studiuje i jest na tyle samodzielna, że jest w stanie sobie poradzić i zna język na tyle żeby móc jechać za granicę to ... ma wszelkie możliwości i narzędzia do tego żeby jednak z tego wyjazdu skorzystać natomiast wewnątrz uczelnie są niezależne i często dostępność ograniczają...Program jest realizowany tam nie oznacza, że uczelnie partnerskie są dostępne i wspierają mobilności osób z niepełnosprawnościami?”*

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

Wnioski: Jakie bariery wskazano z perspektywy uczelni?

prawne:

-różnice w przepisach szczegółowych i procedurach dotyczących zarówno kwestii statusu osoby z niepełnosprawnością w krajach UE

administracyjne:

-konieczne jest zrozumienie i przejście procedury administracyjnej

Obowiązują formalne zasady, zapisane w regulaminach i zarządzeniach władz uczelni

- bardzo duże problemy natury formalnej: zaświadczenia i udowodnienie potrzeby

- Procedury wymagają konsultowania wielu zagadnień ze specjalistami na uczelni

- Ze względu na procedury w stosunku do korzyści wiele osób rezygnuje z wnioskowania o dodatkowe wsparcie

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

Wnioski: Jakie bariery wskazano z perspektywy uczelni?

informacyjne:

- niedostateczne informowanie przez operatorów programu jak i samą agencję o możliwościach, faktycznych warunkach udziału w Programie Erasmus + przez osoby z niepełnosprawnościami.
- brak motywowania i pokazywania dobrych przykładów i sukcesów- potrzeba pobudzenia tej aktywności
- potrzeba szerszej, niż to jest dotychczas prowadzonej w ramach programu diagnozy potrzeb osób z niepełnosprawnościami, różnorodnych sytuacji i działań oraz testowanie ich pod względem dostępności

organizacyjne – zarządzanie programem:

- brak dostatecznej liczby wykwalifikowanych osób do bardziej efektywnego zarządzania programem na uczelni
- brak środków na promocję programu na uczelniach

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

Wnioski: Jakie bariery wskazano z perspektywy uczelni?

finansowe:

- zbyt niskie dofinansowanie przewidziane w programie na wsparcie osób z niepełnosprawnościami, głównie wskazuje się brak możliwości zatrudnienia asystenta podczas całego pobytu za granicą
- bariera strachu, że po prostu zjedzą ich pewne koszty finansowe, konieczność liczenia na wsparcie rodziny, która nie jest w stanie podjąć się zadania wyjazdu za granicę

infrastrukturalne, tzw. dostępności:

- koordynatorzy nie mają sporządzonej listy w jakim zakresie dana uczelnia partnerska jest dostępna i czy rzeczywiście będzie spełniała ona potrzeby tego studenta i czy ten student może tam wyjechać czy brak barier, które spowodują utrudnienia?

Fot. Projekt Włączamy Mobilność, Białystok 2023 r.

Perspektywa osób z niepełnosprawnością

mgr Magdalena Kocejko
Szkola Główna Handlowa w Warszawie

Kluczowe pytania badawcze

- Jakie są doświadczenia osób z różnymi niepełnosprawnościami w zakresie korzystania z Mobilności Erasmus+?
- Jakie są bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobom z różnymi niepełnosprawnościami korzystanie z Mobilności Erasmus+?
- Jakie są sposoby niwelowania tych barier?
- Jakie działania (organizacyjne, proceduralne itd.) są konieczne, by zapewnić osobom z różnymi niepełnosprawnościami dostępność uczestnictwa w Mobilności Erasmus+?

Perspektywa osób z niepełnosprawnością – doświadczenia

- *„Następna sprawa jest taka, że my tak naprawdę będąc osobą z niepełnosprawnością nie wiemy, dokąd jedziemy, nie wiemy jakie tam będą – jakie tam nas spotkają przeszkody. Ja na przykład teraz byłam na konferencji naukowej na Litwie w maju tego roku. No i ja się spotkałam na przykład z tym, że tam się nie używa windy.” (IDI_7)*
- *„Inna rzecz, że jak trochę nie wiedziałam, że mogę. W sensie nie miałam żadnej informacji, że „wow, to też jest dostępne dla osób niepełnosprawnych”. Czyli brakowało takiego jasnego sygnału, od kogoś, że „Hej, słuchaj, możesz jechać, bo jest taka możliwość, bo niepełnosprawnych również wspieramy i pomagamy.” (IDI_2)*

- Przekonanie, że Erasmus+ nie jest dla studentów z niepełnosprawnością.
- Bariery w dostępie do informacji.
- Bariery psychiczne, brak doświadczeń związanych z samodzielnym podróżowaniem
- Bariery architektoniczne na każdym etapie
- Potrzeba skorzystania ze wsparcia asystenckiego
- Obawy związane z dostępem do specjalistycznej opieki zdrowotnej.

- Jasny komunikat dla studentów z niepełnosprawnością, że Erasmus+ jest także dla nich
- Jedno miejsce, w którym można pozyskać informacje
- Checklista
- Otwartość na różnorodność potrzeb, elastyczność w działaniu i wiedza pracowników
- Zapewnienie pełnej informacji o dostępności uczelni i jej otoczenia, miejsca zamieszkania
- Zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej
- Dostęp do wsparcia asystenckiego na zasadach wybranych przez osobę z niepełnosprawnością
- Zapewnienie swobody w zakresie wyboru miejsca zamieszkania

Dziękujemy za uwagę.

mobilnoscplus@podlaskisejmikon.pl

www.mobilnoscplus.pl

FB: WlaczamyMobilnosc

